

RAADSVRAGEN met ANTWOORD

Nummer : 377-32

Onderwerp : Zorgen over kwetsbare groepen in de coronacrisis

Portefeuillehouder : A.A. van Nieuwkerk; B. ten Have; A. van de Weijenberg

Datum : 14 april 2020

Vragen van de fractie van de PvdA aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 2 april 2020).

We hebben er begrip voor dat de coronacrisis veel van de organisatie heeft gevergd, veel is in korte tijd tot stand gebracht. Onze complimenten daarvoor! Ook zijn er veel initiatieven vanuit de bevolking, in de kernen is veel saamhorigheid, er zijn veel lokale initiatieven om elkaar in een vorm van burenhulp te ondersteunen.

Toch zijn er ook ook zorgen. Het is de vraag of alle groepen die extra aandacht nodig hebben in deze periode in beeld zijn. De PvdA fractie maakt zich met name zorgen over bepaalde groepen inwoners en wil graag weten of daar in alle hectiek aan is gedacht. We begrijpen dat het op dit moment alle hens aan dek is en uitvoering gaat op dit moment uiteraard voor de schriftelijke beantwoording van vragen. Wat ons betreft kan de beantwoording ook prima plaats vinden in een -digitale- klankbordgroep.

Onze zorgen betreffen de volgende mensen/zaken:

Zorg

- *Ouderen zonder netwerk in Waterland. Is op de een of andere manier in beeld over hoeveel personen het gaat? Wordt er actie ondernomen, bijvoorbeeld door de woningbouwverenigingen? Of wonen Plus? Of is er contact met de kernen hierover? Kunnen bewoners hun zorgen over hun burens doorgeven aan de gemeente? Hoe weten we wie er zelfs bij deze instanties en de burens niet in beeld zijn?*

Antwoord:

Ouderen zonder netwerk die niet al eerder ergens in beeld zijn geweest hebben we niet in beeld. Instanties en de consulenten bij de gemeente bellen hun kwetsbare klanten en gewezen klanten met de vraag of zij iets nodig hebben en houden de vinger aan de pols. Er zijn nog geen signalen binnengekomen over ouderen die buiten de boot vallen. Het blijkt dat men de instanties goed weet te vinden en dat deze de dienstverlening aanpassen aan de huidige situatie. Veel afspraken gaan telefonisch of online. Ook zijn veel bewonersinitiatieven gestart. Boodschappen doen voor burens en buurtbewoners, maaltijden koken- en thuis brengen zijn voorbeelden van de kleinere initiatieven waardoor iedereen waar nodig geholpen wordt. Via 'Bel me graag register' krijgen inwoners, na aanmelding, een telefoontje en/of hulp. Men kan hier ook hulp vragen voor een ander wanneer ze denken dat dat nodig is. Via de instanties zijn de lijnen richting de gemeente kort.

Woningcorporaties hangen flyers in hun complexen met informatie over de maatregelen ivm Corona. Ook zijn lijsten gemaakt met al hun kwetsbare bewoners die door het Klantcontact centrum van de gemeente worden gebeld om te vragen hoe het gaat. De ervaring van Wooncompagnie is dat men verrast is wanneer er contact wordt opgenomen, maar dat de bewoners het wel erg op prijs stellen.

- *Alle leden van, maar vooral kinderen in, probleemgezinnen. Scholen hebben doorgaans een redelijk beeld van over welke kinderen zich zorgen maken. Leerkrachten en schoolleiders maken zich op dit moment zorgen over deze kinderen. Is hierover contact met de scholen? Wordt hier vanuit de gemeente actie op ondernomen?*

Antwoord:

De coördinatoren (nood)opvang onderhouden actief contact met alle scholen (directeuren), de schoolmaatschappelijk werkers en de overkoepelend intern begeleider. Scholen geven aan kwetsbare kinderen in beeld te hebben en te ondersteunen. Er is meerdere keren per week, soms dagelijks, contact met leerlingen. Scholen nemen contact op als leerlingen een dag niet in de online leeromgeving zijn geweest: leerlingen zijn in beeld. Vanuit het Rijk wordt scholen gevraagd zelf opvang te bieden, maar bij problemen of niet-schoolgaande gezinsleden bieden wij ondersteuning aan. Zo kunnen leerkrachten, schoolmaatschappelijk werkers, intern begeleiders en directeuren, maar ook huisartsen, behandelaars en inwoners een kind aanmelden voor de (nood)opvang. Het lokale team beoordeelt de aanvragen en geeft een go of een no go, waarna de betreffende melder in overleg met ouders contact op kan nemen met SKW als opvang op school geen optie is.

Daarnaast hebben de jeugdconsulenten contact opgenomen met de bij hen bekende gezinnen. Dat werd zeer gewaardeerd. Tot nu toe geven zij aan geen extra ondersteuning nodig te hebben, maar zij weten wie zij moeten bellen als dit verandert.

De lijnen met politie, Veilig Thuis etc. zijn kort. Er zijn nog steeds minder meldingen dan rond dezelfde tijd vorig jaar. Er is een wekelijks overleg Zorg en Veilig waarbij regionaal de stand van zaken wordt besproken rondom o.a. Veilig Thuis. Het kernteam Jeugd van de gemeente Waterland komt wekelijks (digitaal) bij elkaar om casussen door te nemen. De dienstverlening door de zorgregisseurs loopt door, gezinnen worden gesproken via telefoon, beeld of mail en zo nodig doorverwezen naar de jeugdhulpverlening in aangepaste vorm.

Wij krijgen dagelijks een overzicht van de grotere jeugdhulpinstellingen hoe de hulpverlening (op hoofdlijnen, niet op casusniveau) vorm krijgt en waar zij knelpunten zien of verwachten. Kort gezegd wordt veel hulp verleend via telefoon, beeldbellen en mails op individuele basis. Groepstherapie is er niet en ze zijn nog zoekende naar alternatieven. Een aantal residentiele groepen zijn open gebleven. De jongeren verblijven daar en kunnen niet naar huis. Uit de overzichten blijkt dat dit moeilijk is voor de jongeren en de begeleiders.

Zorgelijk is dat regionaal de instroom naar hulpverlening via de huisartsen nagenoeg stil is komen te liggen. Sommige instellingen melden een 60% lagere instroom. Ouders gaan nu niet naar de huisarts voor jeugdhulpverlening.

- *Mensen die psychologische of sociale ondersteuning nodig hebben. Bijna alle consulten bij psychologen en psychiaters zijn afgezegd. Het ligt voor de hand dat de crisis juist bij deze groep tot verergering van klachten kan leiden. Is deze groep in beeld, en in hoeverre wordt er actie ondernomen?*

Antwoord:

De consulten en afspraken bij psychologen en psychiaters zijn niet in zicht bij de gemeente. Ondersteuning en begeleiding van mensen met psychologische of sociale klachten in de vorm van dagbesteding en begeleiding zijn wel in beeld.

Momenteel zijn alle vormen van dagbesteding en begeleiding zoals we die kennen van voor de corona crisis stopgezet. Alle aanbieders, Waterlandswelzijn, Leviaan, Swaensborch, Landzijde, Reakt, Voorzet, Zonnebloem, etc., hebben hun dienstverlening aangepast. Binnen de mogelijkheden van de maatregelen van het RIVM doen alle aanbieders hun best om alle cliënten maatwerk te bieden en op die manier te ondersteunen. De meeste van de alternatieve vormen zijn digitaal. Er wordt veel gebruikt gemaakt van videobellen en bellen van cliënten. Voor de cliënten die hier niet genoeg ondersteuning uit halen zijn er andere vormen van dienstverlening. Zo geven veel aanbieders aan dat ze, als dit echt nodig is, toch met mensen afspraken maken om elkaar te ontmoeten. Dit is dan vooral buiten, met inachtneming van de anderhalve meter. Er wordt door de zorgaanbieders alles gedaan om de cliënten zo optimaal mogelijk van dienst te kunnen zijn.

Voor mensen die verward zijn of ander bijzonder gedrag vertonen is het Meldpunt & Advies Bijzondere Zorg (MABZ) van de GGD actief. Hier komen ook de WvGGZ meldingen binnen. Dit meldpunt is nog steeds bemand en voert onderzoeken uit. Er is tot op heden geen toename in het aantal meldingen bij dit meldpunt en wij hebben nog geen crisisberichten van de aanbieders ontvangen. De groep mensen die via het meldpunt binnen komt hebben wij in beeld.

- *Wordt de groep nieuwkomers bereikt, de groep die mogelijk moeite heeft de Nederlandse informatie te volgen?*

Antwoord:

Deze gezinnen zijn bij scholen in beeld. Scholen proberen extra ondersteuning te bieden op afstand en schakelen NT2-experts in om hierbij advies te geven.

Statushouders kunnen zich via WhatsApp aanmelden voor het spreekuur van Vluchtelingenwerk. Zij worden dan via WhatsApp gebeld met een tolk erbij (3-gesprek). Er is contact met de gemeente voor ondertekening van bijvoorbeeld aanvraagformulieren voor bijzondere bijstand. Vluchtelingenwerk denkt iedereen wel te bereiken die dat nodig heeft. De vrijwilligers zijn ook, op afstand, nog betrokken bij de gezinnen en geven signalen door aan de medewerkers van Vluchtelingenwerk.

Cursisten kunnen de Inburgeringscursussen online volgen. We realiseren ons dat dit niet iedereen even makkelijk afgaat. De Inburgeringsexamens zijn allemaal opgeschort. Met ingang van 13 maart wordt de inburgeringstermijn voor alle inburgeringsplichtigen met twee maanden verlengd. Afhankelijk van de eventuele verlenging van de coronamaatregelen wordt de inburgeringsperiode nog verder verlengd.

Werk en inkomen

Bedrijven en ZZP-ers hebben het zwaar. In onze gemeente wonen veel ZZP-ers. Wij hebben er begrip voor dat het even duurt voordat de landelijk aangekondigde maatregelen worden omgezet in lokale maatregelen die ook kunnen worden uitgevoerd. Maar het is wenselijk dat dat zo snel mogelijk wordt opgepakt als maar enigszins kan. Heeft de gemeente deze groep ZZP-ers enigszins in beeld?

Antwoord:

De afgelopen tijd was deze groep globaal in beeld door de netwerkevents die de gemeente organiseert voor ondernemers uit Waterland.

Nu richten wij ons vooral op de afhandeling van de aanvragen voor de uitkering Tijdelijke Overbrugging Zelfstandig Ondernemers (TOZO). Deze uitkering voor levensonderhoud wordt via Haltewerk in Alkmaar verstrekt. Op dit moment hebben 443 Waterlandse ondernemers een aanvraag ingediend en zijn er 50 uitkeringen verstrekt, waarvan 31 aan gezinnen. De verwachting is dat de rest van de uitkeringen nu vlot op gang komt. Haltewerk verstrekt maandelijks voorschotten aan de aanvragers als overbrugging tot de definitieve uitkering. De looptijd van de TOZO is tot 1 juni. Het hangt van het economisch herstel af of alle ZZP-ers weer volop werk hebben. Afhankelijk van de omstandigheden betekent dit dat een deel van het TOZO bestand doorstroomt naar de Participatiewet. Om hoeveel mensen het gaat is nu niet te voorspellen.

Onderwijs

- *Ons bereiken goede signalen over de inspanningen die scholen hebben geleverd om het thuisonderwijs te faciliteren. In korte tijd is met extreem veel creativiteit en inzet veel tot stand gekomen. Kan het college zeggen of dat voor alle scholen binnen de gemeente Waterland geldt? Wordt dit op de een of andere manier gemonitord?*

Is bekend of alle kinderen toegang hebben tot digitaal onderwijs? Is het mogelijk om ondersteuning te bieden vanuit de gemeente waar dat niet het geval is?

Antwoord:

Het thuisonderwijs op afstand is door de scholen in Waterland goed opgepakt. De gemeente monitort dit niet, maar bespreekt dit bij belrondes langs scholen. We merken dat scholen het digitale onderwijs snel op hebben gezet en hierin groeien. We hebben in de eerste week gelijk geïnventariseerd via de scholen of er ondersteuning nodig was voor leerlingen zonder device. Alle scholen gaven aan zelf devices uit te kunnen lenen aan hun leerlingen.